

Nr 7

Utrikesutskottets utlåtande i anledning av proposition angående godkännande av avtal om räddning och återsändande av rymdfarare samt återlämnande av föremål som sänts ut i yttre rymden.

I en den 14 mars 1969 dagtecknad, till utrikesutskottet hänvisad proposition, nr 46, har Kungl. Maj:t, under återopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över utrikesdepartementsärenden, föreslagit riksdagen att godkänna ett av FN:s generalförsamling den 19 december 1967 antaget avtal om räddning och återsändande av rymdfarare samt återlämnande av föremål som sänts ut i yttre rymden.

Av propositionen framgår att avtalet (art. 1) föreskriver skyldighet för avtalsslutande stat att underrätta dels myndighet som sänt ut en rymdfarkost, dels FN:s generalsekreterare när staten erhåller kännedom om att besättningen befinner sig i nödsituation eller gjort en nödlandning inom dess område eller på det fria havet. Konventionsstat skall vidare vidta åtgärder för att rädda besättningen och ge den allt erforderligt bistånd. Art. 3 innehåller regler om efterforsknings- och räddningsåtgärder vid landning på fria havet. Skyldighet att återsända räddad besättning är nedlagd i art. 4. I art. 5 åläggs staterna motsvarande skyldigheter avseende rymdföremål eller delar därav. Vidare föreskrivs i denna artikel att utsändande myndighet skall vidta effektiva åtgärder för att eliminera fara eller skada som kan härröra från nedfallet rymdföremål.

Departementschefen framhåller i propositionen att en svensk anslutning till avtalet inte synes inge principiella betänkligheter, trots att kritik framfördes under ärendets behandling i FN mot det sätt på vilket avtalet drivits fram. Från svensk sida framhölls t. ex. att preciseringar borde ha införts i avtalet för att avhjälpa bristen på balans i fråga om skyldigheter som åvilar rymdstater å ena sidan och icke rymdstater å andra sidan. Departementschefen understryker emellertid också att Sverige röstade för ett antagande av avtalet i FN:s generalförsamling sedan under debatten vissa klarlägganden lämnats.

Utskottet anser det naturligt att Sverige, genom att godkänna avtalet, ger uttryck för sin positiva bedömning av framstegen på den internationella rymdrättens område. Utskottet vill därför förorda att riksdagen godkänner att Sverige ansluter sig till avtalet.

Under hänvisning till vad som ovan anförts får utskottet hemställa att riksdagen måtte, med bifall till Kungl. Maj:ts proposition nr 46, godkänna avtalet om räddning och återsändande av rymdfarare samt återlämnande av föremål som sänts ut i yttre rymden.

Stockholm den 24 april 1969

På utrikesutskottets vägnar:

ARNE GEIJER

Närvarande:

från första kammaren: herrar Arne Geijer (s)*, Lundström (fp), Birger Andersson (s), Georg Pettersson (s), Virgin (m)*, Bengtson (cp), Möller (s) och Axel Andersson (fp)*;

från andra kammaren: herrar Alemyr (s), Skoglund (s)*, Mellqvist (s), Wedén (fp)*, Holmberg (m), Wahlund (cp), fru Lewén-Eliasson (s) och herr Eliasson i Sundborn (cp).

* Ej närvarande vid justeringen.